

Maskinsamarbete/ entreprenad 2025

© Peter Fritzén/ProAgria-FHS

Greppa avtalen Nagu

11.2.2025

ProAgria

Finska Hushållningssällskapet

Nuläge och strategi-> ?

Låga och ständigt sjunkande produktpriser

Direkta inkomststöd och av dessa förorsakat tryck på att sänka enhetskostnaderna

1. Genom att öka gårdsstorleken och produktionsvolymen strävar man till att sänka kostnaderna per produktenhet (Behärskad strukturrationalisering)
2. Genom att specialisera sig kan man även med en mindre gårdsstorlek uppnå motsvarande fördelar
3. Genom att öka förädlingsgraden kan man uppnå bättre produktpriser

Nuläge !

- *Produktionsteknologin* (arbete, maskiner, prod.byggnader) utgör, beroende på enhetsstorleken, ungefär hälften av alla produktionskostnaderna, på mjölkgårdar t.o.m. upp till 60-70%.
- Låg kostnadseffektivitet och gammalmodig teknik utgör isynnerhet mindre gårdars största problem.

Framtidsutsikter!

- Stödets frikoppling från produktionen har varit en målsättning i EU:s gemensamma lantbruks politik en längre tid
- Med denna åtgärd strävar man att minska på överproduktionen av EU:s lantbruksprodukter och skapa en sådan situation där produktionen sker enligt marknaden -> reformen sporrar ej till satsningar i produktionen
- Två huvudstrategier:
 - Gårdar som kraftigt expanderar och utför en del av arbetet som köp-tjänster
 - Gårdar som försöker med minsta möjliga insatser uppfylla kraven för stöd
 - Båda gårdstyperna kan dra nytta av maskinsamarbete eller entreprenad

Bakgrund!

- Gårdarna expanderar-> arealen förstoras -> maskinkapaciteten räcker inte till.
- -> alternativ:
 1. Skall jag köpa nytt?
 2. Skall jag köpa begagnat?
 3. Skall jag köpa i samägo= gemensamma maskiner, maskinaktiebolag?
 4. Skall jag köpa arbetet = tjänsten (entreprenad)

Underlag för beslut!

- Det är alltid skäl att **på förhand** beräkna **lönsamheten** för den behövliga investeringen
- Lönsamhetsberäkningarna ger däremot sällan grund för en investering på en enskild gård
- Då lönar det sig att höra sig för hos grannar om intresse (el. Behov) att skaffa gemensamt en maskin eller finns det entreprenad till buds på området

Slutsats!

- Företagets (jordbrukets) arbeten bör planeras så att man inte skaffar "överlopps" kapacitet till sin gård!
- Man bör utreda behovet och utbudet av köptjänster på området.
- Då arbetsuppgifterna ökar tvingar det till allt mer systematisk produktion och planering av arbetena

Fördelar med Maskinsamarbete

- + Maskinkostnaderna minskar
- + Resurserna sparas till någon produktivare investering
- + Användningsgraden på maskinerna optimeras
- + Arbetstiden optimeras
- + Social dimension
 - *Dela på kunskap och erfarenhet*
- - Största nackdelen med samarbete är kanske risken med att arbetet inte blir utfört i rätt tid

Maskinaktiebolagets målsättning?

Målsättningen är att lösa följande frågor:

- Delägarna får förmånliga tjänster eller utdelning av vinst i form av dividend
- Möjliggör ny effektivare teknik
 - Till rimligt pris
 - Möjligen också till områdets övriga brukare(entreprenad)
- Ökar produktiviteten
- Minskar på enhetskostnaderna
- Säkerställer tillräcklig kapacitet
- Eventuell positiv inverkan på sysselsättningen
- Eventuellt minskning av läglighetskostnaderna
- Öket socialt umgänge mellan samarbetsparterna
 - > gör arbetet meningsfullare

Finska Hushållningssällskapet

Fördelar med maskinaktiebolag!

- Bolaget ansvarar för sina förpliktelser
 - Delägarna ansvarar mot sitt aktieinnehav
- Aktiebolaget är en skild skattepliktig enhet
- Bolaget svarar för sina skulder
- Bolaget svarar för maskinernas reparationer och underhåll
- Bolaget svarar för sina försäkringar
- Bolaget överenskommer om möjliga entreprenader och priser

Prissättning?

- Vid entreprenad granskar säljaren och köparen av tjänsten priset från olika vinklar och åsikten skiljer sig oftast om det lämpliga priset.
- Köparen är vanligtvis inte intresserad av säljarens kostnader, utan han jämför priset till den nytta han får eller till övriga entreprenörers priser!
- Bör påminnas att köparen inte enbart köper arbetets utförande utan även kunnandet, för att minimera riskerna för eventuellt misslyckande!

Entreprenadavtals mall TTS

sopimus numero	päiväys	TYÖLISTA/SOPIMUS/MAKSULOMAKE Lisätietona erillinen sopimus ☐ 	
URAKOITSIJAMYYJÄ nimi osoite postinnumero ja paikka puhelin		ASIAKAS/OSTAJA nimi osoite postinnumero ja paikka puhelin	

Ennen työn aloittamista sovitaan mieluiten kirjallisesti suoritettavasta työstä. Työn valmistuttua on tärkeää, että molemmat osapuolet allekirjoittavat lomakkeen suoritetusta työstä.

vastuut	tilaaja	urakoitsija	Työn kuvaus, erityisvaatimukset ja riskit
	☐	☐	
	☐	☐	
	☐	☐	
	☐	☐	

Sopimussallekirjoitukset:
 paikka ja aika _____
 Urakoitsija _____ Tilaaja _____

toimitettu tuote / tehty työ	määrä/yksikkö	a.hinta (0 %)	yht. e
Yhteensä			
+ alv. 22 %			
Yhteensä			

maksuehto: _____ pv netto

Muuta _____

Myyjä: Työsuorituksen kuittaus, paikka ja pvm: _____
 Ostaja: Työsuorituksen kuittaus, paikka ja pvm: _____

Vastuut

Esimerkkejä sovittavista asioista

Huomioitavia seikkoja:

Työhön liittyvät tarpeet, kuka hankkii ja miten?
 Mitä sisältyy urakkahintaan?

Sovittu työn laatu ja työjärjestys

puinti

hävikki, silputtuna vai pitkänä
 sängin pituus/suojavilja
 viljan roskaisuus ja vauriot

kyntö

syvyys
 suunta

kylvö/suorakylvö

lannoitteiden ja siemenen hankinta
 syvyys

säilörehu ja heinänkorjuu

sängin pituus, silpun pituus
 rehun säilöntäaineet hankinta ja käyttömäärä
 paalauslangat, muovit, kierros määrä, käännän

tiukkuus

esikuivausprosentti
 paalien siirto

maansiirtotyöt

ulkopuoliset rakenteet, kuka vastaa tiedon hankinnasta
 maanalaiset putket, johdot ja kaapelit
 rumpujen tarvikkeet

auraustyöt

auraustarve
 milloin aurataan, hiekoitetaan
 missä järjestyksessä, lumen siirto pois

kasvinsuojelu

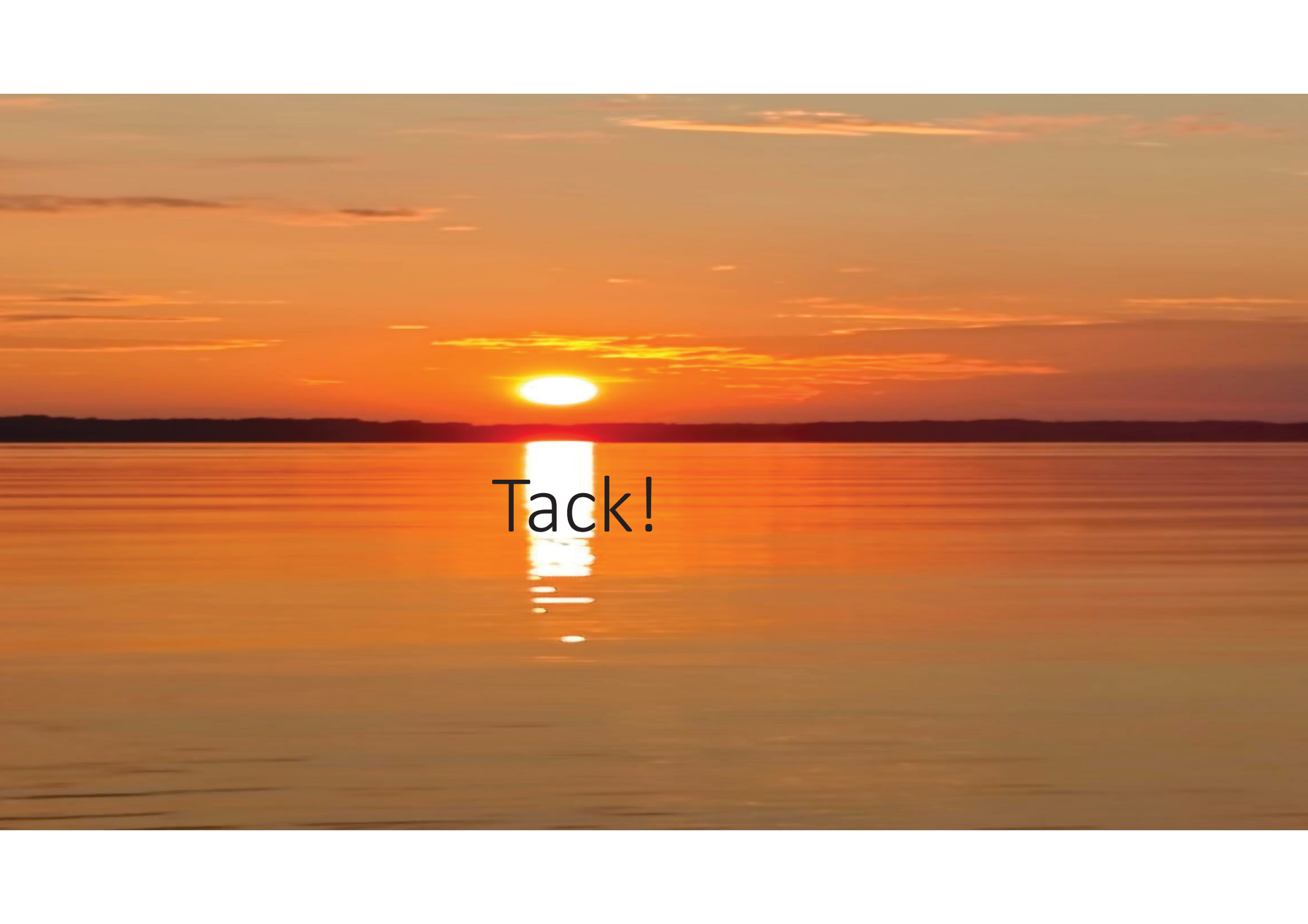
torjunta-aineiden hankinta
 torjunta-ainemäärä
 levitystasaisuus

Vastine työstä

työsuoritus/tasaustili
 raha / maksuehto

Sovittu työn suoritus aika

Maanrakennus- ja puunkorjauksella huomioitava yleisesti käytettävät
 sopimusehdot

Tack!